
NYHETSREV

#1/4 2009

Danowsky & Partners nyhetsbrev kommer ut fyra gånger per år. Nyhetsbrevet rapporterar kortfattat om nya lagar, lagförslag och viktigare domar i Sverige och EU. Nyhetsbrevet är inriktat främst på frågor som har anknytning till byråns huvudsakliga verksamhetsområden; arbetsrätt, bolagsrätt och företagsförvärv, fastighets- och hyresrätt, konkurrens- och marknadsrätt, medie- och immaterialrätt, teknologi samt processer.

Tidigare nummer av nyhetsbrevet finns på vår hemsida, www.danowsky.se, där också prenumerationer kan beställas.

UR INNEHÅLLET

Apoteksmonopolet avskaffas.....	1
Ny radio- och TV-lag.....	2
Fråga om diskriminering av föräldralediga.....	3
EG-domstolen tolkar reglerna om övergång av verksamhet.....	4

NYA LAGAR OCH LAGFÖRSLAG

☛ Apoteksmonopolet upphör

Regeringen föreslår i prop. 2008/09:145 att apoteksmarknaden avregleras.

I korthet innebär förslaget att det nuvarande apoteksmonopolet upphör. I stället ska var och en som får tillstånd från Läkemedelsverket kunna bedriva detaljhandel med läkemedel. Tillstånd ska lämnas bara till den som uppfyller vissa lämplighetskrav. Kraven innefattar bland annat att personalen har viss kompetens, att

utbudet har viss omfattning, att information och rådgivning kan lämnas och att lokalen är lämplig. Även i regleringen av partihandelsledet föreslås vissa ändringar.

I propositionen föreslås också att vissa register, databaser och viss IT-infrastruktur som i dag finns inom Apoteket AB, och som anses nödvändiga för att driva apotek, förs över till ett från apoteksaktörerna fristående bolag. Det bolaget ska också ta över det ansvar för nationell statistik som Apoteket AB har i dag.

Propositionen innefattar också ändringar i reglerna om prissättning av läkemedel.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

☛ Förslag om nya värdepappersregler

Den 5 februari lämnade regeringen en remiss till Lagrådet om vissa förändringar i värdepapperslagstiftningen.

En del av förslaget syftar till att minska risken att man vid utnyttjande av incitamentsprogram kommer i konflikt med insiderreglerna. Den risken anses ha ökat genom en lagändring 2005 då insiderbrotten utvidgades till att omfatta även viss handel som sker utanför börsen. Det nya förslaget innebär att köp eller försäljning inom ramen för "aktierelaterade incitaments- eller sparprogram" blir ett ytterligare undantag från insiderbrotten. Ett villkor är att affären görs utanför värdepappersmarknaden och utan att insiderinformation används.

I remissen föreslås även att ett förbud införs i lagen om värdepappersmarknaden med innebörd att en börs inte får ställa krav på noterade

bolag som är oskäligt betungande med hänsyn till kravens ändamål, EG-rätten och övriga omständigheter. Förslaget har sin bakgrund i Nasdaqs övertagande av OMX och den risk som därigenom bedöms finnas att betungande amerikanska regler får en påverkan på Stockholmsbörsens regelverk.

Enligt regeringen bör de föreslagna ändringarna träda i kraft den 1 juli.

☛ Ny radio- och TV-lag

År 2007 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppgift att göra en allmän översyn av radio- och TV-lagen utifrån bland annat det s.k. AV-direktivet (direktiv 89/552/EEG med ändringar).

I utredarens betänkande (SOU 2008:116) föreslås en ny radio- och TV-lag. Bland nyheter märks att lagen utvidgas till att gälla även TV-program som tillhandhålls på tittarens begäran. Det betyder att visningar av program som tittaren själv startar, via exempelvis TV4 Anytime och SVT Play på Internet, blir TV-sändningar i radio- och TV-lagens mening. För sådana sändningar kommer därför reglerna om programinnehåll liksom de särskilda förbuden mot alkoholreklam och reklam för barn att gälla.

I fråga om reklam föreslås flera anpassningar till AV-direktivet. Detta antas medföra vissa förenklingar för TV-bolagen. Utredningen vill bland annat avskaffa det generella kravet för flera programtyper på ett tidsintervall om 20 minuter mellan reklaminslag. Ett annat förslag gäller införandet av särskilda regler för produktplacering. Utredningen förordar också att det ska bli möjligt att använda ny teknik för marknadsföring i TV, bland annat reklam på delad skärm, virtuell annonsering och elektroniska företagsskyltar.

I betänkandet föreslås också att upphovsrättslagen kompletteras med en ny undantagsregel. Denna nya regel skulle göra det möjligt för programföretag att sända korta utdrag från evenemang av stort allmänintresse oavsett om ett annat företag innehar en exklusiv sändningsrätt från evenemanget.

Utredaren föreslår att de nya reglerna träder i kraft den 19 december.

☛ Förslag på ny spelreglering

Den 15 december 2008 presenterades spelutredningens förslag till en ny långsiktigt hållbar svensk spelreglering, ”*En framtida spelreglering*” (SOU 2008:124).

Utredningen hävdar att grunderna i den nuvarande lotterilagen är förenliga med EG-rätten. I utredningen presenteras två alternativa förslag till ny lotterilagstiftning. Det första alternativet är att dagens spelreglering behålls och skärps och att spelmarknaden inte öppnas upp för nya aktörer. I det andra alternativet öppnas möjlighet för att ge tillstånd till nya aktörer. Sådana tillstånd skulle gälla vadhållning i form av oddsspel och tipsspel men med undantag för trav och galopp. Tillstånden skulle ge rätt att tillhandahålla spelen via ombud och Internet.

Utredningen föreslår att ändringarna genomförs med verkan från den 1 januari 2011.

☛ Grundlagsändringar p.g.a. nya digitala medier

Yttrandefrihetskommittén har i uppdrag att bland annat lämna förslag till grundlagsändringar inför valet 2010. Kommittén har nu redovisat den delen av uppdraget genom delbetänkandet ”Grundlagsskydd för digital bio och andra yttrandefrihetsrättsliga frågor” (SOU 2009:14).

I betänkandet föreslås att s.k. digital bio och annan offentlig uppspelning ur databaser ska omfattas av grundlagsskyddet i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Med digital bio menas visning av film på biograf där den film som visas distribuerats till biografen via bredband, satellit eller på en enkel minihårddisk och att filmen därefter laddats ner i en server (databas) och visas genom uppspelning ur denna.

Lagtekniskt föreslås digital bio få grundlagsskydd genom att det i 1 kap 9 § YGL, den s.k. databasregeln, läggs till en ny punkt om spridningssätt som svarar mot just denna distributionsform. Inga andra ändringar föreslås i databasregeln, vilket således betyder att traditionella massmedieföretag är förbehållna ett automatiskt grundlagsskydd. Andra aktörer kommer därför att behöva skaffa ett utgivningsbevis för att deras visning av digital bio ska omfattas av

grundlagsskydd. Grundlagsskyddet för digital bio föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

I betänkandet föreslås också att det ska bli möjligt att i lag ställa krav på viss anpassning av TV-sändningar i kabel till personer med funktionshinder samt att det ska bli brottsligt att ingripa med repressalier mot den som använder sig av sin meddelarfrihet även om ingripandet inte sker vid myndighetsutövning. Det senare tillägget syftar till att förstärka meddelarskyddet framför allt i kommuner och kommunala bolag.

SVENSK RÄTTSPRAXIS

☛ Tredje mans rätt till skadestånd

Högsta domstolen ("HD") har i en dom den 3 februari berört frågan om en tredje mans rätt till ersättning för allmän förmögenhetsskada. I målet hade en entreprenör anlåtts av en bostadsrättsförening. Under arbetet hade skador uppkommit på föreningens byggnad liksom på ytskikt och lösöre som tillhörde en lägenhetsinnehavare. Det var ostridigt att entreprenören var skyldig att ersätta de uppkomna sakskadorna för både föreningen och den tredje mannen. Tvisten gällde i stället frågan om entreprenören även var skyldig att ersätta den allmänna förmögenhetsskada som den tredje mannen drabbats av i form av bland annat dubbelt boende.

HD konstaterade att svensk rätts principiella ståndpunkt är att den som vållat en sak- eller personskada inte är skyldig att ersätta en förmögenhetsskada som tredje man kan lida till följd av skadan. Samtidigt noterade HD att vissa undantag från denna princip gjorts i praxis, men att undantagen varit restriktiva.

Domstolen fann att tidigare praxis utgick från att tredje man måste ha ett konkret och närliggande intresse knutet till den sak som skadats. HD uttalade att nyttjanderätt kan vara ett sådant intresse, men att bedömningen måste göras utifrån de skilda intressen som kan finnas vid olika typer av nyttjanderätter.

I fråga om bostadsrätt, som är en form av nyttjanderätt, konstaterade HD att bostadsrätt på många sätt liknar äganderätt. Enligt domstolen fanns ingen stor risk att en ersättnings-skyldighet i fall som de aktuella leder till ett

ansvar som blir alltför långtgående eller svårt att överblicka. Entreprenören ansågs därför skyldig att ersätta den tredje mannens allmänna förmögenhetsskada.

☛ Föräldralediga ansågs inte missgynnade

Arbetsdomstolen ("AD") avgjorde i januari två mål som gällde påståenden om missgynnande av föräldralediga.

I det första fallet (dom nr 13/09) hade de anställda vid ett bolag fått en gratifikation. Gratifikationens storlek var för varje person relaterad till hur mycket den anställde hade arbetat under året. Tre anställda, som hade varit föräldralediga under delar av året, fick därför en motsvarande reducerad gratifikation.

Diskrimineringsombudsmannen ("DO") gjorde gällande att arbetsgivaren genom utformningen av gratifikationen brutit mot förbudet mot missgynnande i föräldraledighetslagen. AD konstaterade dock att gratifikationen var att anse som en retroaktiv lön baserad på utfört arbete. En reduktion av gratifikationen till följd av föräldraledigheten var därför, enligt domstolen, en nödvändig följd av ledigheten. AD ogillade därför DO:s talan i sin helhet.

I det andra målet (dom nr 15/09) hade en arbetsgivare en modell som innebar att de anställda fick en viss löneutfyllnad vid sjukskrivning samt en viss pensionsavsättning varje månad. Bolaget hade dock inte betalat någon löneutfyllnad till en anställd under den tid denne varit hemma med havandeskapspenning. Vidare gjorde bolaget ingen pensionsavsättning under den påföljande föräldraledigheten.

DO väckte talan och hävdade att arbetsgivaren hade gjort sig skyldig till könsdiskriminering genom att inte betala löneutfyllnad också till arbetstagare som var hemma med havandeskapsersättning. Vidare menade DO att arbetsgivaren missgynnade anställda som var föräldralediga genom att inte betala pensionspremier under föräldraledigheten.

I domen uttalade AD att den anställde under sin graviditet inte befann sig i en jämförbar situation med en arbetstagare som var sjukskriven. Den anställde ansågs därför inte ha blivit diskriminerad. Vidare fann AD att pensionspremierna skulle ses som en form av lön. Det ansågs därför

vara en naturlig följd att pensionspremierna, precis som lönen i övrigt, inte utgick under föräldraledigheten. Även i detta fall ogillades således DO:s talan.

EUROPEISKA UNIONEN

☛ **Tolkning av reglerna om övergång av verksamhet**

EG-domstolen har i en dom den 12 februari (mål C-466/07) tolkat Artikel 1.1 a och b i direktivet om arbetstagares rätt vid övergång av verksamhet (direktiv 2001/23/EG). Direktivet innebär att en köpare av en rörelse är skyldig att ta över personalen i den övertagna verksamheten. I svensk lag har direktivet införts genom 6b § i lagen om anställningsskydd. Reglerna kan vara svårtolkade vid t.ex. överlåtelse av delar av en rörelse eller vissa funktioner.

I målet hade ett tyskt bolag förvärvat vissa tillgångar, främst mjukvara och patent för en serie produkter, viss utrustning samt en förteckning över kunder och leverantörer. Köparen övertog också några anställda, dock utan att all berörd personal togs över. Den övertagna verksamheten, innefattande den övertagna personalen, integrerades i köparens övriga verksamhet. En anställd i det säljande bolaget som hade arbetat med berörda produkter väckte talan med yrkande att köparen skulle anses skyldig att överta hans anställning.

Den tyska domstolen begärde förhandsavgörande från EG-domstolen i frågan om direktivet ska tolkas så att det kan omfatta även en situation där förvärvaren inte låter den övertagna verksamheten behålla sin självständighet i ett organisatoriskt perspektiv.

EG-domstolen konstaterade i sin dom att berörda bestämmelser i direktivet ska tolkas så att direktivet även ska kunna tillämpas i en situation där den övertagna delen av ett företag eller en verksamhet inte behåller sin självständighet i ett organisatoriskt perspektiv. Det förutsätter dock, enligt domstolen, att det funktionella sambandet mellan de olika övertagna produktionsfaktorerna bevaras och att förvärvaren kan använda dem för att fortsätta en identisk eller motsvarande ekonomisk verksamhet.

ÖVRIGT

☛ **Sverige upprätthöll inte skyddet för informationsfriheten**

Den 16 december 2008 slog Europadomstolen fast att Sverige i ett visst fall inte hävdade medborgares frihet att ta emot information enligt artikel 10 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.

Domen har sin bakgrund i en tvist mellan hyresgäster och hyresvärd om de förras rätt att installera en parabolantenn. Hyresvärden ansåg att klagandena brutit mot hyresavtalet genom att, trots begäran, inte montera ner parabolantennen och yrkade att hyresgästerna skulle vräkas. Svea hovrätt beslutade i december 2005 att bifalla hyresvärdens yrkande. Hyresgästerna förde därefter saken till Europadomstolen.

Europadomstolen konstaterade i sin dom (mål nr 23883/06) att parabolantennen inte hade utgjort en säkerhetsrisk. Domstolen kritiserade Svea hovrätt för att inte ha gjort en avvägning mellan å ena sidan hyresgästernas intresse av att fritt ta emot information och å den andra sidan hyresvärdens intressen. Vidare fann Europadomstolen att hyresgästerna hade ett tydligt och berättigat intresse att titta på de TV-sändningar som parabolantennen kunde ta emot. Dessutom ansåg Europadomstolen att det var en oproportionerlig sanktion att tvinga hyresgästerna att flytta.

Sammantaget ansågs Svea hovrätts dom innebära en inskränkning i hyresgästernas informationsfrihet som inte var nödvändig i ett demokratiskt samhälle.

---

*Nyhetsbrevet sammanställs av:
Danowsky & Partners Advokatbyrå KB
Box 16097
103 22 STOCKHOLM
Tel: 08-614 64 00, fax: 08-678 09 25
E-post: lawfirm@danowsky.se
Internet: www.danowsky.se
Ansvarig utgivare: Advokat Ulf Isaksson*